25 października 2023 r.
ESMA32-193237008-1793

STANOWISKO PUBLICZNE

Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów za rok 2023

WPROWADZENIE

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) niniejszym przedstawia swoje coroczne stanowisko publiczne, w którym określa europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów za rok 2023[1] sporządzanych przez emitentów, których papiery wartościowe dopuszczono do obrotu na rynkach regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

ESMA, wspólnie z krajowymi organami nadzoru Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej: organy nadzoru), będzie zwracał szczególną uwagę na te obszary, analizując stosowanie wszystkich obowiązujących wymogów sprawozdawczych. Ponadto organy nadzoru będą w dalszym ciągu skupiać się na innych zagadnieniach właściwych dla poszczególnych jednostek. Jeżeli podczas analizy zostaną wykryte istotne nieprawidłowości, organy nadzoru podejmą odpowiednie działania kontrolne, a ESMA przedstawi później wnioski w swoim raporcie. Dodatkowo wobec tych europejskich wspólnych priorytetów organy nadzoru mogą ustalić dodatkowe krajowe priorytety.

ESMA zwraca uwagę na kwestie odpowiedzialności zarządów i rad nadzorczych emitentów oraz roli nadzorczej komitetów ds. audytu, które to kwestie mają zasadnicze znaczenie przy (i) zapewnianiu wewnętrznej spójności rocznych raportów finansowych, (ii) wdrażaniu i nadzorowaniu kontroli wewnętrznych, a także (iii) docelowo przy zapewnianiu wysokiej jakości rocznych raportów finansowych.

Tematy wskazane poniżej są uwzględnione we wspólnych priorytetach nadzorczych dotyczących sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF i oświadczeń na temat informacji niefinansowych oraz w innych uwagach dotyczących alternatywnych pomiarów wyników (APMs) i jednolitego elektronicznego formatu raportowania (ESEF):

	Priorytety dotyczące sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF	**Priorytety dotyczące oświadczeń na temat informacji niefinansowych**	**Inne uwagi dotyczące alternatywnych pomiarów wyników (APMs) i jednolitego elektronicznego formatu raportowania (ESEF)**
Przejdź do…	*Sekcja 1*	*Sekcja 2*	*Sekcja 3*
Klimat i inne kwestie środowiskowe			
• *Wpływ na sprawozdania finansowe*	✓		
• *Artykuł 8 rozporządzenia w sprawie systematyki (taksonomii)*		✓	
• *Wskaźniki docelowe, działania i postępy*		✓	
• *Emisje w zakresie 3*		✓	
Otoczenie makroekonomiczne	✓		
Identyfikacja i spójność APMs			✓
Znakowanie zbiorowe w formacie ESEF			✓

[1] W rozumieniu art. 4 dyrektywy 2004/109/WE (dyrektywa w sprawie przejrzystości).

ESMA wzywa emitentów, organy nadzoru i biegłych rewidentów do uwzględniania tych tematów i szczegółowych zaleceń zawartych w niniejszym stanowisku publicznym przy sporządzaniu, nadzorowaniu i badaniu rocznych raportów za rok 2023. Emitenci powinni wziąć pod uwagę niniejsze zalecenia w świetle ich istotności i znaczenia dla działalności emitentów i ich rocznego raportu.

Uwagi ogólne i przypomnienia

Umowy ubezpieczenia

W pierwszym roku stosowania nowych wymogów zgodnie z MSSF 17 *Umowy ubezpieczenia* ESMA przypomina o przejrzystości we wdrażaniu tego standardu. Wymagane jest ujawnienie informacji dotyczących znaczących subiektywnych ocen, szacunków i zasad rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem skutków transformacji[2]. Takie ujawnienia powinny także zawierać informacje o wzajemnym oddziaływaniu między wdrażaniem MSSF 17 a wdrażaniem MSSF 9 *Instrumenty finansowe*. ESMA odnosi się do swoich stanowisk opublikowanych w 2022 r. (w sprawie MSSF 17)[3] oraz w 2016 r. (ws. MSSF 9)[4], a także do podsekcji niniejszego stanowiska dotyczącej APMs.

Zmiany w MSR 12: modelowe zasady filaru II reformy międzynarodowego systemu podatkowego[5]

Emitenci powinni uwzględnić stosowanie obowiązkowego tymczasowego wyjątku od zasady ujmowania odroczonych podatków dochodowych wynikających z wdrożenia modelowych zasad filaru II OECD i od zasady ujawniania informacji w tym zakresie. W okresach, gdy przepisy wdrażające filar II są (faktycznie) uchwalone, ale jeszcze nie weszły w życie, emitenci powinni ujawniać znane lub możliwe do racjonalnego oszacowania informacje (jakościowe i ilościowe), aby pomóc użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumieć ekspozycję jednostki z tytułu podatków dochodowych filaru II według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

Uwagi dotyczące sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju

Przygotowania pod kątem rozpoczęcia stosowania dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju

Od 1 stycznia 2024 r. wymogi sprawozdawcze określone w dyrektywie w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju będą mieć zastosowanie do rocznych raportów finansowych opublikowanych w 2025 r. Podczas gdy powiązane europejskie standardy sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju nadal są przedmiotem procesu legislacyjnego po ich przyjęciu przez Komisję Europejską w dniu 31 lipca 2023 r.[6], można ogólnie oczekiwać, że emitenci podlegający nowym wymogom prawdopodobnie będą się mierzyć ze stromą krzywą uczenia się podczas wdrażania nowych wymogów.

Oczekuje się zatem, że emitenci rozpoczną tak szybko, jak to możliwe, projekty ad hoc dotyczące transformacji w celu wdrożenia nowych wymogów. Aby wesprzeć wdrażanie europejskich standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej, organ udzielający Komisji Europejskiej porad technicznych w zakresie projektu tych standardów, zapowiedziała, że udostępni portal internetowy do zapytań technicznych. Zachęca się także emitentów do rozważenia kontaktu z swoimi organami nadzoru pod kątem ewentualnych pytań dotyczących stosowania tych standardów. ESMA i organy nadzoru są gotowe wnieść swój wkład we wspomaganie ich wdrażania, mając na celu wsparcie spójnego ich stosowania.

ESMA podkreśla, że szerszy zakres stosowania przewidziany w dyrektywie w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju w porównaniu z dyrektywą w sprawie informacji

[2] ESMA odnotowuje, że dla niektórych emitentów rok 2023 jest również pierwszym rokiem wdrażania MSSF 9.

[3] ESMA, stanowisko publiczne, *Transparency on implementation of IFRS 17 Insurance Contracts* [„Przejrzystość wdrożenia MSSF 17 »Umowy ubezpieczeniowe«"], 13 maja 2022 r.

[4] ESMA, stanowisko publiczne, *Issues for consideration in implementing IFRS 9: Financial Instruments* [„Zagadnienia do uwzględnienia przy wdrażaniu MSSF 9 »Instrumenty finansowe«"], 10 listopada 2016 r.

[5] Podlega zatwierdzeniu.

[6] Rozporządzenie delegowane Komisji Europejskiej w ostatecznym brzmieniu zostało przyjęte 31 lipca 2023 r. przez Komisję Europejską, a odnośne dokumenty są dostępne *tutaj*. Wraz z ostateczną wersją tego aktu delegowanego Komisja opublikowała także dokument zawierający pytania i odpowiedzi, który można znaleźć *tutaj*. W dalszych krokach akt delegowany w sprawie europejskich standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju zostanie formalnie przedłożony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do kontroli. Okres kontroli trwa dwa miesiące i podlega przedłużeniu o kolejne dwa. Parlament Europejski i Rada mogą odrzucić akt delegowany, ale nie mogą wprowadzać do niego zmian.

niefinansowych skutkować będzie objęciem większej grupy emitentów wymogami sprawozdawczymi wynikających z rozporządzenia w sprawie systematyki (taksonomii). ESMA wskazuje zatem, jak ważne jest, by emitenci, dla których te wymogi są nowe, wprowadzili odpowiednie planowanie i zasoby, aby upewnić się, że są w stanie dokonać podwójnego przejścia: zarazem na europejskie standardy sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, jak i na stosowanie przepisów rozporządzenia w sprawie systematyki.

ESMA odnotowuje, że większość spośród pierwszych emitentów, którzy będą stosować nowe wymogi dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju, począwszy od roku obrotowego 2024, będzie już miała doświadczenie w przygotowywaniu oświadczeń na temat informacji niefinansowych. Chociaż zasadniczo emitenci ci będą mogli wykorzystać dotychczasową sprawozdawczość do przygotowania swoich przyszłych informacji dotyczących zrównoważonego rozwoju zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju, oczekuje się, że czas i wysiłek niezbędny do skutecznego i terminowego przejścia na nowe wymogi będzie znaczny. W związku z tym należy starannie przemyśleć kluczowe decyzje organizacyjne dotyczące przepływu danych i ich opracowywania, kontroli wewnętrznych, a także procedur wspierających wymóg obowiązkowego potwierdzenia wiarygodności. Decyzje te powinny również uwzględniać potrzebę ustanowienia ściślejszego powiązania ze sprawozdaniami finansowymi, wobec których nowa sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju powinna faktycznie stanowić oddzielny, ale ściśle powiązany, odpowiadający im element.

ESMA podkreśla, że wszyscy emitenci przygotowujący skonsolidowaną sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju będą musieli zapewnić funkcjonowanie skutecznego, spójnego i rzetelnego procesu sporządzania, gromadzenia i konsolidacji danych związanych ze zrównoważonym rozwojem we wszystkich jednostkach grupy, w tym w odniesieniu do sprawozdawczości odpowiednich jednostek w ramach ich łańcuchów wartości. ESMA podkreśla również wagę przeprowadzenia odpowiednich inicjatyw edukacyjnych i wdrożenia jednostek należących do grupy z uwzględnieniem ich organów administracyjnych, zarządzających i nadzorczych. ESMA zaleca również, aby emitenci tworzyli i, w razie potrzeby, jak najszybciej nabywali zasoby i kompetencje niezbędne do skutecznego stosowania nowych wymogów.

Powyższe uwagi mają również zastosowanie do pozostałych emitentów, którzy będą stopniowo wdrażać, począwszy od dnia 1 stycznia 2025 r. i od dnia 1 stycznia 2026 r., wymogi dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju dla małych i średnich podmiotów notowanych na rynku regulowanym. W związku z tym ESMA podkreśla, że również dla emitentów, którzy mają mniejsze doświadczenie w stosowaniu wymogów w zakresie sprawozdawczości niefinansowej, ważne jest uruchomienie niezbędnych projektów wdrożeniowych w celu terminowego przyjęcia tych nowych wymogów.

Zalecenie Komisji Europejskiej w sprawie finansowania transformacji

W dniu 27 czerwca 2023 r. Komisja Europejska opublikowała zalecenie[7] w celu przekazanie wskazówek, a także praktycznych przekładów spółkom i sektorowi finansowemu dotyczących wykorzystania, na zasadzie dobrowolnej, rozmaitych narzędzi należących do unijnych ram zrównoważonego finansowania, aby skierować inwestycje na obszar transformacji i zarządzić ryzykiem wynikającym ze zmiany klimatu i degradacji środowiska naturalnego. Poza innymi aspektami zalecenie podkreśla, w szczególności: stosowanie analizy podwójnej istotności w celu wyznaczenia ścieżek transformacji właściwych dla danego podmiotu, zastosowanie unijnej systematyki (inaczej taksonomii), jako narzędzia transformacji wykraczającego poza narzędzie sprawozdawcze oraz znaczenie, jakie wiarygodne plany transformacji oraz powiązane wskaźniki i cele mają dla inwestorów, którzy są chętni finansować wysiłki zainteresowanych emitentów na rzecz transformacji. ESMA zdecydowanie zachęca emitentów do starannego uwzględnienia tego zalecenia, którego najważniejsze treści są omówione dalej w sekcji 2.

[7] *Zalecenie Komisji (UE) 2023/1425 w sprawie ułatwienia finansowania transformacji w stronę gospodarki zrównoważonej,* 27 czerwca 2023 r.

SEKCJA 1: PRIORYTETY DOTYCZĄCE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH SPORZĄDZONYCH ZGODNIE Z MSSF

1.1 Priorytet 1: Kwestie związane z klimatem

ESMA przypomina emitentom i biegłym rewidentom o konieczności uwzględnienia kwestii związanych z klimatem odpowiednio przy sporządzaniu sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF oraz ich badaniu w zakresie, w jakim ich skutki są istotne[8]. Biorąc pod uwagę coraz częstsze pojawianie się kwestii związanych z klimatem i ich znaczenie dla inwestorów, niniejsze stanowisko publiczne kładzie nacisk na wymogi MSSF wyszczególnione przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) w jej materiale edukacyjnym[9] oraz ujęte w Europejskich wspólnych priorytetach nadzorczych na lata 2021 i 2022, zarazem opierając się na tych wymogach[10]:

Europejskie wspólne priorytety nadzorcze na rok 2021	Europejskie wspólne priorytety nadzorcze na rok 2022
• *Znaczące osądy i niepewność szacunków* • *Okresy użytkowania aktywów* • *Oczekiwane straty kredytowe* • *Systemy handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla i emisji gazów cieplarnianych*	• *Zgodność między sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi zgodnie z MSSF oraz informacjami niefinansowymi* • *Utrata wartości aktywów niefinansowych* • *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe* • *Umowy o zakup energii*

Organy nadzoru będą nadal oceniały przestrzeganie tych zaleceń i wymogów przez emitentów w odniesieniu do rocznych sprawozdań finansowych za rok 2023. Ponadto emitentów zachęca się także do uwzględnienia raportu ESMA pt. *Disclosures of Climate-Related Matters in the Financial Statements*[11] [Ujawnienia kwestii związanych z klimatem w sprawozdaniach finansowych], w którym przedstawiono praktyczne przykłady w jaki sposób emitenci mogą poprawić swoje ujawnienia dotyczące kwestii związanych z klimatem w sprawozdaniach finansowych sporządzanych zgodnie z MSSF.

Spójność między sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi zgodnie z MSSF a informacjami niefinansowymi

Spójne podejście do kwestii związanych z klimatem w ramach wszystkich elementów rocznego raportu finansowego jest kluczowym elementem zapobiegania ryzyku pseudoekologicznego marketingu (ang. *greenwashing*)[12]. ESMA podtrzymuje apel o zachowanie spójności między założeniami stosowanymi przy szacunkach i wycenach dotyczących kwestii związanych z klimatem a informacjami przedstawianymi w różnych częściach rocznego raportu finansowego, z naciskiem na zobowiązania i cele, takie jak zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i plany dekarbonizacji[13]. W tym zakresie ESMA oczekuje, że emitenci ocenią, a tam, gdzie to możliwe, ujawnią w sprawozdaniach finansowych harmonogram i wpływ finansowy planowanych inwestycji i planów transformacji (np. koszty lub nakłady inwestycyjne już poniesione lub które mają zostać poniesione dla osiągnięcia takich celów).

[8] RMSR, *IFRS Practice Statement 2: Making Materiality Judgements* [Oświadczenie dotyczące praktycznych aspektów MSSF 2 dotyczących dokonywania subiektywnych ocen istotności], 14 września 2017 r.
[9] RMSR, *Effects of climate-related matters on financial statements* [Wpływ kwestii związanych z klimatem na sprawozdania finansowe], ponowna publikacja w lipcu 2023 r.
[10] ESMA, stanowisko publiczne, *Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2021*, 29 października 2021 r.
ESMA, stanowisko publiczne, *Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2022*, 28 października 2022 r.
[11] ESMA, raport, *The heat is on: Disclosures of Climate-Related Matters in the Financial Statements* [Palący temat: ujawnienia kwestii związanych z klimatem w sprawozdaniach finansowych], 25 października 2023 r.
[12] Należy sięgnąć do wspólnego rozumienia i definicji „pseudoekologicznego marketingu" w sektorze finansowym. ESMA, raport, *Progress Report on Greenwashing* [Raport dotyczący postępów w sprawie pseudoekologicznego marketingu], 31 maja 2023 r.
[13] ESMA, raport, *27th Extract from the EECS's Database of Enforcement* [27. wyciąg z bazy decyzji EECS], 29 marca 2023 r. EECS/0123-07 oraz EECS/0123-08.

Ponadto, w stosownych przypadkach, emitenci powinni wyjaśnić wszelkie rozbieżności między założeniami przyjętymi w testach na utratę wartości (w tym analizie wrażliwości)[14] lub ujmowanych (bądź nie) rezerwach a ich zobowiązaniami, planami lub strategią związanymi z klimatem.

Podejście księgowe stosowane w zakresie systemów handlu uprawnieniami do emisji oraz świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii z odnawialnych źródeł

ESMA przypomina, że emitenci powinni przekazywać informacje dotyczące zasad (polityki) rachunkowości stosowanych przy ujmowaniu, wycenie i prezentacji aktywów i zobowiązań w zakresie systemów handlu uprawnieniami do emisji oraz świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii z odnawialnych źródeł[15]. Ujawnienia powinny wyjaśniać, jak te systemy wpływają na wyniki finansowe i sytuację finansową emitentów, wskazując, na które pozycje w sprawozdaniach finansowych mają one wpływ, oraz, w stosownych przypadkach, ewentualne różnice i skutki w różnych jurysdykcjach. Na przykład, emitenci powinni przedstawić ujawnienia ilościowe dotyczące kwoty jednostek emisji gazów cieplarnianych lub świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii z odnawialnych źródeł po stronie aktywów lub zobowiązań, dóbr skonsumowanych (zużytych) lub sprzedanych.

Co więcej, ESMA wskazuje, że w stosownych przypadkach, emitenci mogą być zmuszeni do ujmowania rezerw (i ujawniania informacji w tym zakresie), w przypadku, gdy z lokalnych regulacji prawnych dotyczących emisji gazów cieplarnianych wynika obowiązek nabycia uprawnień do emisji przewyższających te, którymi emitent aktualnie dysponuje[16].

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Emitenci powinni wziąć pod uwagę ryzyko wynikające z kwestii związanych z klimatem (ryzyka fizyczne lub przejścia) przy ocenie tego, czy istnieją przesłanki świadczące o możliwości utraty wartości aktywów niefinansowych. ESMA wskazuje, że prognozy przepływów pieniężnych w pomiarach wartości użytkowej powinny być oparte na racjonalnych i możliwych do udokumentowania założeniach stanowiących najlepszy szacunek zarządu dotyczący uwarunkowań gospodarczych (związanych z kwestiami z zakresu klimatu), które będą występować przez pozostały okres użytkowania aktywów[17].

W przypadku, gdy parametr dotyczący kwestii związanych z klimatem jest identyfikowany jako kluczowe założenie, ESMA oczekuje, że emitenci ujawnią, jeżeli to możliwe ze względów praktycznych, (i) stosowane założenia ilościowe (np. stosowane aktualne i prognozowane ceny – ceny CO_2, harmonogram i wartości odnoszące się do zastąpienia niektórych aktywów) oraz (ii) podstawę takich wyliczeń ilościowych (tj. szacunki wewnętrzne lub zewnętrzne, przy czym większy nacisk należy położyć na dowody zewnętrzne).

Wreszcie, w stosownych przypadkach, ESMA oczekuje od emitentów ujawniania informacji, jeżeli kwestie związane z klimatem wpływają na: (i) założenia planów biznesowych stosowane przy szacowaniu wartości odzyskiwalnej aktywów (ii) rozpatrywany okres wykraczający poza plan biznesowy, a także czy i jaki jest wpływ na przepływy pieniężne w tym kontekście, lub (iii) stosowane założenia finansowe takie jak stopa dyskontowa i stopa wzrostu.

Umowy o zakup energii

W świetle rosnącego wykorzystania umów o zakup energii ESMA oczekuje, że emitenci przekażą szczegóły dotyczące charakterystyki wykorzystywanych umów (np. warunki cenowe, wolumen zakontraktowanej energii, cele i okres obowiązywania), a także przyjęte podejście księgowe (np. czy stosują wyłączenie dotyczące „użytku własnego", o którym mowa w punkcie 2.4 MSSF 9)[18].

Uwagi szczególne dla instytucji finansowych

[14] Punkt 31 oraz 122–123 MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych*. Przykładowo, inwestycje uwzględnione w planach dekarbonizacji, ale nie w testach utraty wartości, nabycie certyfikatów emisji nieujęte jeszcze w sprawozdaniach finansowych.
[15] Punkt 112 MSR 1 i punkt 10 MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów.
[16] Punkty 14, 84–92 MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.
[17] Punkt 33 MSR 36 Utrata wartości aktywów.
[18] Zob. MSSF – *IFRIC Update June 2023* [podsumowanie KIMSF z czerwca 2023 r.].

ESMA oczekuje, że instytucje finansowe ujawnią informacje na temat ich zaangażowania w finansowanie ekologiczne (np. pożyczki oparte o indeksy ESG i inne inwestycje związane z kryteriami ESG), tak, aby użytkownicy mogli zrozumieć skutki oraz ocenić charakter i zakres konkretnego ryzyka związanego z tymi instrumentami finansowymi (np. kluczowe cechy instrumentów finansowych, ich wartość bilansowa, terminy zapadalności, kryteria środowiskowe, wpływ i wrażliwość na przepływy pieniężne, konkretne ryzyka związane z tymi instrumentami oraz sposób ich pomiaru i zarządzania nimi[19]. Ponadto emitenci powinni ujawniać znaczące subiektywne oceny i szacunki zastosowane przy ujęciu takich instrumentów. Może to obejmować, między innymi, ocenę czy określone w umowie przepływy pieniężne aktywów finansowych o cechach związanych z ESG stanowią płatności kwoty głównej czy odsetek od pozostałej do spłaty kwoty głównej[20].

Ponadto ESMA notuje, że ryzyko związane z klimatem staje się istotnym czynnikiem wpływającym na oczekiwane straty kredytowe banków, które powinno być odpowiednio uwzględnione w ramach tworzenia rezerw banków. ESMA zdecydowanie zachęca banki do zwiększenia wysiłków na rzecz uwzględnienia wpływu ryzyka związanego z klimatem na rezerwy celowe na utratę wartości kredytów i pożyczek i zapewnienia odpowiedniej przejrzystości w ich sprawozdaniach finansowych w tym zakresie.

1.2 Priorytet 2: Otoczenie makroekonomiczne

1.2.1 Refinansowanie i inne ryzyka finansowe

Wzrost stóp procentowych i wpływ na (re)finansowanie

Wpływ niedawnych podwyżek stóp procentowych na sprawozdania finansowe może być silnie odczuwalny dla tych emitentów, którzy są wysoce zależni od zadłużenia finansowego. ESMA przypomina emitentom, że ryzyko stóp procentowych powstaje nie tylko w odniesieniu do oprocentowanych instrumentów finansowych ujmowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale także w odniesieniu do niektórych instrumentów finansowych nieujmowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (np. niektórych zobowiązań kredytowych). Co za tym idzie, emitenci powinni wyjaśnić, jak zmiany w otoczeniu makroekonomicznym wpływają na ich ekspozycje na ryzyko (rozróżniając między instrumentami finansowymi o oprocentowaniu zmiennym a instrumentami o oprocentowaniu stałym) oraz jak zarządzają tym ryzykiem.

Ponadto, tak jak w ubiegłym roku, ESMA przypomina emitentom narażonym na ryzyko stóp procentowych, aby przedstawili analizę wrażliwości pokazującą, jaki wpływ na zysk lub stratę i kapitał własny miałyby uzasadnione i prawdopodobne zmiany stóp procentowych[21]. Odnośnie do powyższego ESMA wskazuje, że w uzasadnionych i prawdopodobnych zmianach stóp procentowych może być konieczne odzwierciedlenie ich niedawnych wahań. ESMA wskazuje także, że emitenci mogą przedstawiać różne rodzaje analiz wrażliwości dla różnych klas instrumentów finansowych[22].

Ponadto tam, gdzie otoczenie makroekonomiczne wymaga zmiany metod i założeń stosowanych przy opracowywaniu analiz wrażliwości, należy je ujawniać wraz z uzasadnieniem takiej zmiany[23].

Wreszcie ESMA notuje, że skutki wysokiej inflacji i wahań stóp procentowych mogą wpłynąć na zdolność emitenta do wypełnienia wymogów kowenantów zawartych w umowach długoterminowych pożyczek. Przykładowo, wyższe stopy procentowe mogą prowadzić do obniżenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych (zob. niżej), zmniejszenia kapitału własnego emitentów, wpływając na spełnienie kowenantów. Zatem emitenci powinni rozważyć ujawnienie informacji o kowenantach oraz wpływie potencjalnych ich naruszeń.

Ryzyko płynności

[19] Punkty 31, 33 oraz 34 MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji.
[20] Punkty 4.1.2 lit. b) oraz B4.1.1–B4.1.26 MSSF 9.
[21] Punkty 40–42 oraz B17–B21 MSSF 7.
[22] Punkt B21 MSSF 7.
[23] Punkt 40 lit. c) MSSF 7.

Punkt 39 MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji* wymaga od jednostki ujawnienia (i) analizy wymagalności zobowiązań finansowych niebędących instrumentami pochodnymi oraz pochodnych zobowiązań finansowych oraz (ii) opisania sposobu zarządzania ryzykiem płynności właściwym dla tych zobowiązań. Wypełniając te wymogi, emitenci powinni ujawnić dane ilościowe dotyczące ekspozycji na ryzyko płynności wraz z wyjaśnieniem, w jaki sposób dane te zostały ustalone[24]. ESMA przypomina emitentom, że kwotami umownymi ujawnianymi w analizie terminów wymagalności są umowne niezdyskontowane przepływy pieniężne, a zatem kwota ta będzie różniła się od kwoty zawartej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej[25]. Emitenci powinni także mieć na uwadze, że w przypadku zobowiązań oprocentowanych kwota ta powinna uwzględniać nie tylko kwotę główną, ale też kwotę odsetek.

ESMA wskazuje, że na niestabilnych rynkach ryzyko płynności może zostać zwiększone poprzez ustanowienie dodatkowych zabezpieczeń w następstwie wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w przypadku instrumentów pochodnych. W takich przypadkach emitenci muszą ujawnić informacje jakościowe i ilościowe dotyczące warunków zabezpieczenia, aby wyjaśnić, jak zarządzają ryzykiem płynności. Zgodnie z punktem 14 MSSF 7 wartość bilansowa aktywów finansowych, które jednostka zastawiła jako zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań warunkowych, powinna być ujawniona wraz z postanowieniami i warunkami ustanowienia zastawu.

ESMA przypomina emitentom o wymogach MSSF 7 w zakresie ujawniania informacji dotyczących koncentracji ryzyka. W szczególności w obecnym kontekście instytucje finansowe powinny oceniać i ujawniać swoją ekspozycję na koncentrację ryzyka zarówno po stronie aktywów (np. ryzyko kredytowe), jak i po stronie zobowiązań (np. depozyty klientów) oraz to, jak zarządzają takimi ryzykami [26]. Ponadto instytucje finansowe, których kredytobiorcy są narażeni na ryzyko refinansowania (zwłaszcza w takich sektorach jak sektor nieruchomości komercyjnych), powinni starannie oceniać i ujawniać skutki tego ryzyka na ich oczekiwane straty kredytowe. Co więcej, w kontekście ryzyka płynności, emitenci powinni ujawniać informacje dotyczące wykorzystania umów faktoringu oraz umów finansowania dostawców (faktoring odwrotny). Ujawnienie powinno obejmować główne postanowienia i warunki oraz wpływ na sprawozdania finansowe emitenta (np. subiektywne oceny kierownictwa dotyczące prezentacji zobowiązań lub przepływów pieniężnych, lub to, czy należności objęte umowami faktoringu są nadal ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej emitenta)[27].

Zmniejszenia przepływów pieniężnych wywołane inflacją i stopami procentowymi mogą skłonić emitentów do poszukiwania dodatkowego finansowania lub do zmiany warunków dotyczących aktualnego zadłużenia. Emitenci (kredytobiorcy i kredytodawcy) powinni zapewnić przejrzystość w zakresie finansowania renegocjowanego w danym roku, ujawniając w szczególności główne zmiany w warunkach umów dotyczących zadłużenia i ich wpływ finansowy. Znacząca modyfikacja zobowiązań finansowych skutkuje ich wyłączeniem z bilansu, po którym dokonuje się ujęcia nowego instrumentu finansowego[28]. Jako że MSSF 9 nie daje wyraźnych wskazówek dotyczących aktywów finansowych, emitenci powinni ujawnić stosowane zasady (politykę) rachunkowości na potrzeby ustalenia, kiedy modyfikacja aktywa finansowego skutkuje jego zaprzestaniem ujmowania[29].

Wymogi w zakresie rachunkowości zabezpieczeń

Obecne otoczenie ekonomiczne może wpłynąć także na możliwość stosowania rachunkowości zabezpieczeń przez emitentów. Emitenci powinni ocenić czy (i) zrealizowanie zabezpieczanych planowanych transakcji jest nadal wysoce prawdopodobne, jako że może to mieć znaczenie na przykład przy stosowaniu swapów stóp procentowych dla zabezpieczenia przyszłych emisji dłużnych papierów

[24] Punkt B10A MSSF 7.
[25] Punkt B11D MSSF 7.
[26] Punkty 34 lit. c), 35B lit. c) oraz 39 lit. c) MSSF 7.
[27] ESMA wskazuje, że zmiana wprowadzona do MSR 7 i MSSF 7 wymaga ujawniania szczegółowych informacji dotyczących tych porozumień, a emitentów zachęca się do ujawniania tych informacji w ich rocznych sprawozdaniach finansowych za 2023 r. (tj. wyprzedzająco w stosunku do wejścia w życie zmiany).
[28] Punkt B3.3.6 MSSF 9.
[29] Punkt 117 MSR 1.

wartościowych, (ii) zwiększone ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta powinno prowadzić do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz (iii) nieoczekiwane wycofywanie depozytów przez klientów banków ma znaczący wpływ na powiązania zabezpieczające (makro) stosujące podejście ukierunkowane na dolną warstwę. W takich przypadkach ESMA zachęca emitentów do ujawniania (i) szczegółowych informacji o skuteczności powiązań zabezpieczających w trakcie i na koniec okresu sprawozdawczego oraz (ii) informacji o rozwiązanych powiązaniach zabezpieczających[30].

1.2.2 Ustalenie wartości godziwej oraz ujawnienia

W aktualnej sytuacji makroekonomicznej może występować większa niepewność przy ustalaniu wartości godziwej. Zmiany w wartości godziwej mogą mieć istotny wpływ na sytuację finansową i wyniki emitenta, szczególnie gdy emitenci stosują model oparty na wartości godziwej do wyceny swoich nieruchomości inwestycyjnych[31] lub do szacowania odzyskiwalnej wartości aktywów dla celów testu pod kątem utraty wartości zgodnie z MSR 36. ESMA oczekuje, że obecne warunki makroekonomiczne (np. wysokie stopy procentowe, przewidywania co do dochodowości oraz niewynajętej powierzchni nieruchomości) znajdą odzwierciedlenie w procesie ustalania wartości godziwej przez emitentów (zwłaszcza w odniesieniu do danych wejściowych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej oraz w ujawnianych informacjach.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych

MSR 40 zaleca, aby wyceniając wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej, korzystać z wyceny niezależnego rzeczoznawcy[32]. Jednak skorzystanie z usług zewnętrznego rzeczoznawcy nie zwalnia emitentów z odpowiedzialności za zapewnienie, że stosowana wycena wartości godziwej jest zgodna z wymogami MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*. W związku z tym ESMA oczekuje, że emitenci zachowają szczegółowe informacje dotyczące wyceny – dane wejściowe, procesy i jej wyniki –ma to kluczowe znaczenie także pod kątem odpowiedniego ujawniania informacji określonych w MSSF 13 (w szczególności w punkcie 93). ESMA oczekuje konkretnie, że emitenci wyjaśnią, jak ustalili wszystkie kluczowe dane wejściowe, w tym stopę kapitalizacji i stopę zwrotu [33].

ESMA odnotowuje, że ustalenie wartości godziwej nieruchomości komercyjnej czasem opiera się na cenach stosowanych w porównywalnych transakcjach (podejście rynkowe)[34]. Ze względu na spadek aktywności na rynkach nieruchomości dostęp do informacji o porównywalnych transakcjach zrealizowanych w niedawnym okresie może być ograniczony. Ponadto ceny obserwowane w przeszłości mogą nie odzwierciedlać warunków makroekonomicznych na koniec okresu sprawozdawczego. Emitenci będą zatem musieli zastosować dodatkowe metody wyceny, aby ustalić, czy cena oszacowana z wykorzystaniem podejścia opartego na porównywalnych transakcjach mieści się w rozsądnym przedziale wartości[35].

MSSF 13 wymaga opisowej prezentacji wrażliwości wyceny wartości godziwej na zmiany nieobserwowalnych danych wejściowych, jeśli zmiana w tych danych wejściowych może prowadzić do istotnych zmian w wycenie wartości godziwej[36]. Choć w przypadku obserwowalnych danych wejściowych MSSF 13 nie nakłada wyraźnego obowiązku ujawniania analizy wrażliwości, zachęca się emitentów do przedstawiania takiej analizy dla najważniejszych danych wejściowych.

Wreszcie, ujawniając informacje dotyczące technik wyceny i wykorzystywanych danych wejściowych, emitenci powinni opisać wszelkie istotne zmiany (w tym przeniesienia między poziomami hierarchii wartości godziwej)[37], które nastąpiły od poprzedniego okresu sprawozdawczego i powody tych zmian.

[30] Punkty 22A oraz 24C MSSF 7.
[31] Punkt 33– 55 MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne.
[32] Punkt 32 MSR 40.
[33] Punkt 92 lit. d) MSSF 13.
[34] Punkt B5 MSSF 13.
[35] Punkt 63 MSSF 13.
[36] Punkt 93 lit. h) pkt (i) MSSF 13.
[37] Punkty 93 lit. c) oraz 93 lit. e) pkt (iv) MSSF 13.

Tam, gdzie ma to zastosowanie, ESMA oczekuje, że emitenci wyjaśnią, w jaki sposób kwestie związane z klimatem zostały uwzględnione przy wycenie nieruchomości inwestycyjnych (np. ryzyka przejścia i ryzyka fizyczne)[38].

Wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie

Punkt 25 MSSF 7 zawiera obowiązek ujawnienia wartości godziwej dla każdej klasy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, w tym dla tych, które są wyceniane w zamortyzowanym koszcie. ESMA apeluje do emitentów, aby zwracali szczególną uwagę na te ujawnienia w świetle ich obecnych uwarunkowań makroekonomicznych, jako że emitenci, w tym zwłaszcza ci, którzy doświadczają trudności w wypełnianiu swoich zobowiązań finansowych, mogą zmierzyć się z koniecznością sprzedaży aktywów finansowych w celu zapewnienia dodatkowej płynności.

MSSF 13 zawiera obowiązek ujawniania informacji dla każdej klasy aktywów i zobowiązań, które nie są wyceniane w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale których wartość godziwa jest ujawniona[39]. Ujawnienia te mają obejmować: (i) poziom hierarchii wartości godziwej oraz (ii) opis zastosowanych technik wyceny i założeń przyjętych na potrzeby wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych poziomu 2 i poziomu 3, w tym wszelkie zmiany od poprzedniego okresu sprawozdawczego i przyczyny ich wprowadzenia.

SEKCJA 2: PRIORYTETY[40] DOTYCZĄCE OŚWIADCZEŃ NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

2.1 Priorytet 1: Ujawnienia dotyczące artykułu 8 rozporządzenia w sprawie systematyki (inaczej taksonomii)

Jak zauważono już w stanowisku publicznym w sprawie europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych z 2022 r., rok obrotowy 2022 był pierwszym rokiem, w którym przedsiębiorstwa niefinansowe były zobowiązane do ujawnienia informacji nie tylko o kwalifikowaniu się ich działalności gospodarczej do systematyki, ale także o zgodności tej działalności z systematyką w odniesieniu do celów łagodzenia zmian klimatu oraz adaptacji do tych zmian. ESMA wraz z krajowymi organami nadzoru przeprowadził proces ustalania faktów o ograniczonym zakresie, aby wyciągnąć wnioski z danych za ten pierwszy okres sprawozdawczy, w którym obowiązywał pełen zakres wymogów. Proces ustalania faktów dostępny jest tutaj.

W tym kontekście ESMA przypomina emitentom, że niezależnie od stopnia, w jakim ich działalność gospodarcza kwalifikuje się do systematyki i jest z nią zgodna, stosowanie w sprawozdawczości najnowszych wzorów określonych w art. 8 aktu delegowanego[41] jest obowiązkowe. Wzory te należy stosować w formie przedstawionej w akcie delegowanym bez żadnych dostosowań ani zmian[42].

ESMA podkreśla dalej, że w przypadku, gdy działalność gospodarcza przyczynia się znacząco do wypełnienia wielu celów środowiskowych, przy wyliczaniu kluczowych wskaźników wyników, wymaganych przez rozporządzenie w sprawie systematyki, należy unikać podwójnego liczenia. W takich przypadkach towarzyszący ujawnianym informacjom opis powinien dawać przejrzystość co do: (I) tego, w jaki sposób emitent stwierdził zgodność z technicznymi kryteriami kwalifikacji w odniesieniu do wielu celów środowiskowych; (ii) obrotu, nakładów inwestycyjnych (CapEx) lub wydatków

[38] Punkty 91 lit. a) oraz 93 lit. d) MSSF 13.
[39] Punkt 97 MSSF 13.
[40] Państwa członkowskie transponowały artykuły 19a oraz 29a dyrektywy dotyczącej rachunkowości z pewnymi różnicami. W rezultacie niektóre organy nadzoru 1) mogą nadzorować i żądać przekazania informacji niefinansowych tylko w przypadku, gdy zostały one określone w sprawozdaniu z działalności zarządu lub wraz z nim opublikowane, 2) mają prawo zweryfikować jedynie istnienie informacji niefinansowych, nie zaś ich treść, lub 3) nie posiadają żadnych uprawnień nadzorczych w zakresie informacji niefinansowych. Z tego powodu priorytety przedstawione w sekcji 2 mogą być różnie traktowane przez te organy nadzoru albo mogą nie mieć do nich zastosowania.
[41] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 zmienione aktami delegowanymi przyjętymi przez Komisję Europejską w czerwcu 2023 r. i podlegające finalizacji kontroli przez Parlament i Radę.
[42] Przykładowo, dostosowania ani zmiany nie powinny być wprowadzane nawet w przypadku niekwalifikowania się emitenta lub w przypadku, gdy emitent korzysta ze zwolnienia wynikającego z braku istotności w odniesieniu do kluczowych wskaźników wyników dotyczących wydatków operacyjnych (OpEx).

operacyjnych (OpEx), które powstają w wyniku działalności przyczyniającej się do osiągnięcia wielu celów środowiskowych, oraz (iii) wyjaśniać, jak emitent uwzględnił możliwość podwójnego liczenia, w tym przedstawiać uzasadnienie dla wyboru jednego konkretnego celu zamiast wielu dostępnych celów.

W związku z tym ESMA przypomina emitentom, że dla odpowiedniego wypełnienia obowiązków ujawniania informacji na mocy rozporządzenia w sprawie systematyki, oczekuje się, że dokonają przeglądu prowadzonej działalności gospodarczej w świetle kryteriów ustanowionych w stosownych aktach delegowanych Komisji Europejskiej odnoszących się do poszczególnych celów środowiskowych. Co za tym idzie, oczekuje się, że w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej, dla której istnieją odpowiednie kryteria kwalifikacji, emitenci poddadzą taką działalność testom. W przypadku gdy dla tej samej działalności obowiązują kryteria kwalifikacji w ramach wielu celów, oczekuje się, że emitenci poddadzą taką działalność testom w ramach wszystkich tych celów. ESMA podkreśla, że te praktyki wspomagają zgodność z obowiązkami ujawniania informacji oraz zapewniają kompletność oceny kwalifikowania się działalności gospodarczej do systematyki, która jest niezbędna, by umożliwić uczestnikom rynku finansowego opracowanie produktów finansowych o cechach faktycznie zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Ponadto, jak wskazał ESMA w swoim procesie ustalania faktów, należy dalej udoskonalać objaśnienia towarzyszące sprawozdawczości związanej z systematyką. Doskonalenie takich wyjaśnień jest zwłaszcza konieczne w odniesieniu do sposobu oceny przez emitenta zgodności z kryteriami istotnego wkładu, a także wymogami dotyczącymi zasady nieczynienia poważnych szkód oraz minimalnymi gwarancjami[43]. Te ujawnienia towarzyszące sprawozdaniom, nieograniczające się wyłącznie do informacji jakościowych, powinny także uwzględniać główne założenia przyjęte pod kątem przygotowania informacji dotyczących systematyki, w tym obszary, w których dokonano znaczących osądów. Ujawniane informacje powinny ponadto przedstawiać główne zmiany w stosunku do danych z poprzednich sprawozdań oraz powiązane wyjaśnienia. ESMA zaleca zatem, by emitenci starannie opracowywali swoje ujawnienia towarzyszące, by zapewnić jasne, pełne i właściwe dla danej jednostki (a nie szablonowe) wyjaśnienia dotyczące oceny kwalifikowania się danej działalności gospodarczej do systematyki.

ESMA zauważa, że podczas gdy kilku emitentów wskazuje aktualnie w swoich sprawozdaniach związanych z systematyką, że starają się rozszerzyć swoją działalność gospodarczą zgodną z systematyką, wciąż zbyt mało emitentów sporządza i ujawnia swoje plany dotyczące nakładów inwestycyjnych. W związku z tym, zgodnie z zaleceniem Komisji Europejskiej w sprawie finansowania transformacji[44], ESMA zachęca emitentów do dogłębnego rozważenia możliwości opracowywania planów dotyczących nakładów inwestycyjnych z jasnym wskazaniem niezbędnych inwestycji w transformację. Plany te zwiększyłyby przejrzystość wobec inwestorów i innych dostawców kapitału co do chęci i zdolności emitenta wprowadzania środków służących prowadzeniu konkretnych i wiarygodnych działań w zakresie transformacji.

ESMA podkreśla także, że w przypadku, gdy emitenci sporządzają plany dotyczące nakładów inwestycyjnych zgodne z wymogami rozporządzenia w sprawie systematyki, mają oni obowiązek uwzględnić w liczniku kluczowych wskaźników wyników dotyczących nakładów inwestycyjnych powiązane nakłady inwestycyjne[45] oraz ujawnić takie plany z towarzyszącymi im odpowiednimi informacjami kontekstowymi.

---

[43] Artykuł 18 rozporządzenia w sprawie systematyki ustanawia wymóg, by przedsiębiorstwa wdrożyły procedury mające zapewnić przestrzeganie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz zasad i praw określonych w Międzynarodowej karcie praw człowieka. W dniu 27 czerwca 2023 r. Komisja wydała zawiadomienie w sprawie interpretacji i wykonania niektórych przepisów prawnych rozporządzenia w sprawie systematyki odnoszących się do minimalnych gwarancji i powiązań z rozporządzeniem w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych, które dostępne jest tutaj.

[44] Zalecenie Komisji (UE) 2023/1425 z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie ułatwienia finansowania transformacji w stronę gospodarki zrównoważonej, s. 23.

[45] ESMA podkreśla, że te nakłady inwestycyjne kwalifikują się do uwzględnienia w kluczowych wskaźnikach wyników dotyczących nakładów inwestycyjnych, gdy są częścią pięcioletniego (w wyjątkowych przypadkach dziesięcioletniego) planu mającego na

Wreszcie, ESMA zauważa, że z wyjątkiem wydatków operacyjnych w określonych i należycie uzasadnionych przypadkach braku istotności, rozporządzenie w sprawie systematyki nie przewiduje możliwości pominięcia informacji o którymkolwiek z pozostałych kluczowych wskaźników wyników.

Nowe kryteria unijnej systematyki i ujawnianie powiązanych informacji

ESMA wskazuje, że 27 czerwca Komisja Europejska przyjęła ostateczne akty delegowane pomocnicze wobec rozporządzenia w sprawie systematyki, które aktualnie są na ostatnim etapie procesu legislacyjnego oraz że, pod warunkiem ich finalizacji, związane z nimi obowiązki sprawozdawcze będą mieć zastosowanie do ujawnień informacji związanych z systematyką publikowanych od 1 stycznia 2024 r. (do rocznych okresów sprawozdawczych występujących w 2023 r.).

Akty te aktualizują obowiązkowe wzory sprawozdań, określają techniczne kryteria kwalifikacji dla dodatkowych rodzajów działalności w odniesieniu do pierwszych dwóch celów środowiskowych[46], oraz wprowadzają techniczne kryteria kwalifikacji oraz związane z nimi obowiązki sprawozdawcze w odniesieniu do rodzajów działalności realizujących pozostałe cztery cele środowiskowe[47].

W pierwszym roku sprawozdawczości w odniesieniu do nowo ustanowionych kryteriów dotyczących pozostałych celów środowiskowych, a także nowo wprowadzonych rodzajów działalności w odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu oraz adaptację do nich[48], przedsiębiorstwa niefinansowe będą zobowiązane tylko do ujawnienia informacji o udziale procentowym działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki i działalności niekwalifikującej się do systematyki w odniesieniu do tych celów. ESMA przypomina emitentom o konieczności uważnego śledzenia końcowego etapu procesu legislacyjnego w tym zakresie oraz starannego uwzględnienia implikacji tych nowych przepisów dla sprawozdawczości pod kątem oświadczeń na temat informacji niefinansowych publikowanych w 2024 r.

Materiały edukacyjne i pomocnicze do stosowania w związku z zasadami sprawozdawczości na podstawie unijnego rozporządzenia w sprawie systematyki

ESMA przypomina emitentom, że mają dostęp do wielu nieodpłatnych źródeł informacji, które mogą im pomóc w sporządzeniu sprawozdań wynikających z art. 8. unijnego rozporządzenia w sprawie systematyki. Przede wszystkim ESMA zachęca emitentów, aby przy sporządzaniu ujawnień uwzględniali wydane przez Komisję Europejską dokumenty zawierające odpowiedzi na często zadawane pytania, ponieważ zawierają one wytyczne ułatwiające spójne stosowanie wymogów rozporządzenia w sprawie systematyki[49]. ESMA wskazuje także na dostępność kompasu unijnej systematyki[50], który może wspomóc emitentów w poruszaniu się wśród różnych kryteriów technicznych

---

celu rozszerzenie zgodnej z systematyką działalności gospodarczej przedsiębiorstwa lub umożliwienie jej dostosowania do systematyki.

[46] Zgodnie z aktem delegowanym z dnia 27 czerwca 2023 r. zmieniającym rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 ustanawiające dodatkowe techniczne kryteria kwalifikacji w zakresie wkładu w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu w jego ostatecznym brzmieniu: „Dodatkowe rodzaje działalności gospodarczej, które mogą wnosić istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu, obejmują głównie sektor transportowy i jego łańcuch wartości. Dodatkowe rodzaje działalności gospodarczej, które mogą wnosić istotny wkład w adaptację do zmian klimatu, obejmują głównie działalność umożliwiającą przystosowanie się do nieuniknionych skutków zmian klimatu, w tym odsalanie i usługi w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i sytuacjom kryzysowym związanym ze zmianą klimatu oraz reagowania na nie.” (motyw 3).

[47] Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich; przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym; zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola; oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

[48] Zmiany zaproponowane przez Komisję Europejską 27 czerwca wprowadziły następujące rodzaje działalności: sekcje 3.18 do 3.21, sekcje 6.18 do 6.20 z załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 oraz sekcje 5.13, 7.8, 8.4, 9.3, 14.1 oraz 14.2 z załącznika II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139.

[49] European Commission FAQ 1 [1. dokument Komisji Europejskiej zawierający odpowiedzi na często zadawane pytania], grudzień 2021 r.; European Commission FAQ 2 [2. dokument Komisji Europejskiej zawierający odpowiedzi na często zadawane pytania], luty 2022 r. (opublikowany w Dzienniku Urzędowym w październiku 2022 r.); European Commission FAQ 3 [3. dokument Komisji Europejskiej zawierający odpowiedzi na często zadawane pytania], grudzień 2022 r. (odnoszący się głównie do aktu delegowanego dotyczącego klimatu); oraz European Commission FAQ 4 [4. dokument Komisji Europejskiej zawierający odpowiedzi na często zadawane pytania], grudzień 2022 r. (odnoszący się głównie do aktu delegowanego dotyczącego ujawniania informacji); oraz zawiadomienie Komisji Europejskiej z 27 czerwca 2023 r. (dotyczące głównie minimalnych gwarancji i powiązań z rozporządzeniem w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych). Wszystkie najczęściej zadawane pytania opublikowane przez Komisję są także dostępne na stronie: https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/faq.

[50] Dostępny na stronie: https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/taxonomy-compass/the-compass.

stanowiących podstawę dla ocen kwalifikowalności ich działalności do systematyki i jej zgodności z systematyką. Wreszcie, warto przypomnieć, że w 2022 r. ESMA opublikował dwa dokumenty z pytaniami i odpowiedziami dotyczącymi pomiarów finansowych z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG), które pozostają nadal aktualne[51].

2.2 Priorytet 2: Ujawnienia informacji dotyczących kwestii związanych z klimatem, działań i postępów

Uwagi ogólne

Tak jak w poprzednich stanowiskach publicznych w sprawie europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych, ESMA wciąż podkreśla znaczenie większej przejrzystości w sprawozdawczości dotyczącej kwestii związanych z klimatem, która nabiera jeszcze większej wagi w świetle nadchodzącego obowiązku stosowania rozszerzonych wymogów dotyczących ujawniania informacji zawartych w dyrektywie w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. W tym kontekście ESMA wskazuje, że emitenci powinni zwracać szczególną uwagę na informacje, jakie ujawniają, dotyczące ich celów związanych z klimatem.

Cele są najbardziej przydatne, gdy są mierzalne, określone w czasie i gdy precyzują: (I) oczekiwane rezultaty w odniesieniu do łagodzenia zagrożeń związanych z klimatem oraz adaptacji do tych zagrożeń, (ii) wszelkie korzyści wynikające ze związanych z klimatem możliwości, lub (iii) wszelkie oddziaływanie na ludzi lub środowisko.

ESMA podkreśla znaczenie doprecyzowania, jak powiązane są ze sobą cele związane z klimatem i w jakim zakresie są niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów właściwych dla jednostki lub należących do polityki publicznej, a także czy są oparte na podstawach naukowych[52]. Na przykład, emitenci mogą wykorzystać analizę scenariuszy klimatycznych w celu określenia swojego preferowanego scenariusza na przyszłość i odpowiedniego dostosowania do tego poziomu swoich ambicji odzwierciedlonych w strategii. W takim przypadku emitenci powinni wyznaczyć cele związane z klimatem oraz prowadzić sprawozdawczość w tym zakresie w taki sposób, jaki umożliwia użytkownikom oświadczeń na temat informacji niefinansowych ocenić ich spójność z przedstawionymi w strategii ambicjami[53]. ESMA podkreśla także, że w celu oceny wiarygodności zobowiązań emitenta związanych z klimatem, konieczne jest, by jednostki ujawniały w sposób klarowny informacje o postępach poczynionych w osiąganiu celów w porównaniu z uprzednio ustalonymi docelowymi poziomami w danym roku bazowym.

ESMA przypomina emitentom o potrzebie przekazywania informacji o metodykach i założeniach stanowiących podstawę dla tych celów oraz o zakresie działalności i podmiotach, dla których te cele obowiązują, w tym, czy dotyczą one własnych operacji emitenta, jego łańcucha wartości czy obydwu tych obszarów.

Warto podkreślić, że aby były wiarygodne i skuteczne, cele powinny być wyznaczane w ramach szerszej strategii oraz bardziej szczegółowej polityki i działań wdrażających. Działania takie powinny następnie wspomagać ocenę skuteczności oraz ukierunkowywać ewentualną aktualizację tych celów. ESMA przypomina zatem emitentom o obowiązku ujawniania informacji na temat uzasadnienia wyboru konkretnych celów związanych z klimatem oraz ich związku z wszelkimi uprzednio ustalonymi celami strategicznymi poprzez ujawnienie, w szczególności, w jaki sposób działania i kamienie milowe ustanowione w celu osiągnięcia tych celów przyczyniają się do osiągnięcia uprzednio ustalonych celów strategicznych.

---

[51] ESMA32-51-370 Questions and answers – *ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures (APMs)* [Pytania i odpowiedzi – „Wytyczne ESMA w sprawie alternatywnych pomiarów wyników (APMs)"], 1 kwietnia 2022 r. (zob. pytanie i odpowiedź nr 19 i 20).

[52] Na przykład, materiał referencyjny znaleźć można w ramach Science-Based Targets Initiative [inicjatywy na rzecz celów opartych na podstawach naukowych] na stronie https://sciencebasedtargets.org/.

[53] Zob. na przykład, 2021 TCFD guidance on Metrics, Targets and Transition Plans [wytyczne TCFD z 2021 r. dotyczące mierników, celów i planów transformacji], dostępne tutaj.

Ponadto ESMA podkreśla znaczenie ujawniania informacji na temat sposobu monitorowania i przeglądu celów związanych z klimatem, w tym regularnej sprawozdawczości na temat poczynionych postępów i okresowej oceny zgodności tych celów z uprzednio ustaloną strategią i polityką. Skutecznym sposobem powiązania strategii, polityki, działań i celów oraz wykazania postępów w ich realizacji jest ustanowienie planów transformacji klimatycznej. Stanowisko publiczne ESMA z 2022 r. w sprawie europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych[54] zawiera zalecenia dotyczące planów transformacji, do uwzględnienia których zachęca się emitentów.

Cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych

Jednym ze szczególnie istotnych obszarów ujawniania informacji związanych z klimatem mającego na względzie łagodzenie zmian klimatu jest ujawnienie celów w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz działań podejmowanych dla osiągnięcia tych celów. Podczas gdy uwagi zawarte w poprzednim akapicie odnoszą się także do tego rodzaju celów, warte podkreślenia są aspekty poniżej.

Po pierwsze, aby ocenić wiarygodność tych celów, ważne jest wyjaśnienie, w jaki sposób cele danego przedsiębiorstwa i leżące u ich podstaw założenia są zgodne z powszechnie rozumianymi celami europejskimi i międzynarodowymi, w szczególności z celem ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5 °C w porównaniu z poziomem sprzed epoki przemysłowej. Ważne jest także, by wyjaśnić, jakie zakresy i kategorie emisji dany cel uwzględnia oraz, w szczególności, czy wzięto pod uwagę także emisje z zakresu 3 (zob. priorytet nr 3 w sekcji 2.3 niniejszego publicznego stanowiska).

Emitenci powinni także przedstawić wyjaśnienie dźwigni dekarbonizacji, któremu powinny towarzyszyć: i) wskazanie wkładu ilościowego tych dźwigni w realizację celu; oraz (ii) wyjaśnienie, czy są to dźwignie wewnętrzne (np. zastosowanie czystszych technologii w celu ograniczenia emisji) czy zewnętrzne (np. wspólne działania z kluczowymi podmiotami w łańcuchu wartości). ESMA zaleca również, aby, przedstawiając te wyjaśnienia, emitenci umożliwili użytkownikom sprawozdań zrozumienie, jakie skutki biznesowe wiążą się z tymi zidentyfikowanymi dźwigniami dekarbonizacji, w tym na przykład potencjalne zmiany w ofercie produktów lub usług emitenta oraz wszelkie spodziewane zmiany w technologii.

Jeżeli cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych zostaną przedstawione w kontekście ogólniejszych twierdzeń o neutralności pod względem emisji gazów cieplarnianych, emitenci powinni wyjaśnić rolę redukcji emisji brutto w realizacji tych twierdzeń w porównaniu z innymi środkami, takimi jak wykorzystanie jednostek emisji dwutlenku węgla, usuwania gazów cieplarnianych lub składowania gazów cieplarnianych[55].

Ważne jest również, aby emitenci przekazywali informacje na temat zasobów finansowych i inwestycji, które są niezbędne do osiągnięcia tych celów (np. na temat nakładów inwestycyjnych niezbędnych do realizacji związanych z celami działań). W stosownych przypadkach kwoty te należy uzgodnić z odpowiednimi kwotami już ujętymi w sprawozdaniu finansowym lub przedstawionymi w ramach ujawnień informacji dotyczących systematyki. W tym względzie w wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących sprawozdawczości związanej z klimatem[56] zachęca się jednostki do opisania wpływu ryzyk i możliwości związanych z klimatem na planowanie finansowe przedsiębiorstwa, a także tego, jak ryzyko i skutki związane z klimatem oraz sposób, w jaki emitent nimi zarządza, wpływają na jego wyniki finansowe, w miarę możliwości w odniesieniu do finansowych kluczowych wskaźników wyników.

Ponadto ESMA przypomina emitentom, aby ujawniali również potencjalne ryzyka przejścia i wszelkie zamrożone emisje gazów cieplarnianych z kluczowych aktywów i produktów emitenta.

Cele wspierające trajektorie transformacji

[54] ESMA32-63-1320 – Stanowisko publiczne – Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2022.

[55] Mając na uwadze fakt, że wiarygodność twierdzeń dotyczących neutralności klimatycznej w dużej mierze opiera się na dominującej, jeśli nie wyłącznej roli redukcji emisji w osiąganiu tych celów, w przypadku korzystania z innych środków, aby pomóc inwestorom i innym użytkownikom w procesie decyzyjnym, konieczne jest przejrzyste informowanie o takich środkach.

[56] Komunikat Komisji (2019/C 209/01) – Wytyczne dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem.

ESMA podkreśla w szczególności znaczenie celów oraz korzystania z nich dla objaśnienia trajektorii transformacji emitenta w kierunku bardziej zrównoważonych modeli biznesowych. W tym zakresie ESMA podkreśla, że ostatnie zalecenie Komisji Europejskiej w sprawie finansowania transformacji sugeruje, że unijna systematyka (inaczej taksonomia) dotycząca zrównoważonego rozwoju może również stanowić ważne narzędzie do ustalania celów służące do określenia horyzontu czasowego, w jakim emitent zamierza spełnić techniczne kryteria kwalifikacji w ramach co najmniej jednego celu środowiskowego, oraz inwestycji niezbędnych do osiągnięcia tych celów.

W przypadku, gdy emitenci ustalają cele na poziomie podmiotu, które odnoszą się do kryteriów systematyki lub opierają się na jej kryteriach, ujawniane w związku z nimi informacje powinny wyjaśniać, że takie cele są odrębne od obowiązkowych ujawnień informacji w związku z systematyką na mocy art. 8 rozporządzenia w sprawie systematyki.

ESMA zauważa również, że Komisja Europejska w swoim zaleceniu w sprawie finansowania transformacji[57] przypomina, że zgodnie ze szczególnymi warunkami określonymi w art. 6 rozporządzenia dotyczącego unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego[58], emitenci wyznaczający i publikujący cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz właściwie ujawniający swoje emisje gazów cieplarnianych mogą korzystać ze zwiększonej wagi w unijnych wskaźnikach referencyjnych dotyczących klimatu.

2.3 Priorytet 3: Emisje z zakresu 3

W sprawozdaniu ESMA z 2022 r. w sprawie egzekwowania przepisów dotyczących sprawozdawczości spółek i działań regulacyjnych[59] w marcu 2023 r. podkreślono, że można wprowadzić znaczne usprawnienia w wielu obszarach ujawniania informacji niefinansowych, w tym w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych z zakresu 3.

Bardziej szczegółowe wymogi dotyczące ujawniania informacji o emisjach gazów cieplarnianych wejdą w życie wraz z pierwszym zastosowaniem przepisów dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. ESMA zauważa jednak, że zgodnie z dyrektywą w sprawie informacji niefinansowych obowiązkowe jest ujawnianie informacji w zakresie koniecznym do zrozumienia rozwoju, wyników i sytuacji danego przedsiębiorstwa oraz wpływu jego działalności w odniesieniu do kilku kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem, w tym dotyczących środowiska. W tym względzie ESMA ma świadomość, że ujawnienia dotyczące emisji gazów cieplarnianych z zakresu 3 stanowią część informacji, które inwestorzy uznaliby za niezbędne dane wejściowe do podejmowania decyzji inwestycyjnych. ESMA zatem przypomina o kilku ważnych aspektach w odniesieniu do tych ujawnień, które były już częściowo omówione w stanowisku tego urzędu z 2022 r. w sprawie europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych.

Przede wszystkim, emitenci powinni ocenić, czy sprawozdawczość dotycząca emisji gazów cieplarnianych może być uznana za kompletną we wszystkich istotnych aspektach przy braku ujawnień dotyczących emisji z zakresu 3. W szczególności, w przypadku instytucji finansowych ocena kompletności ujawnianych informacji o emisjach powinna obejmować ich emisje finansowane. Jeżeli ujawnienia dotyczące emisji z zakresu 3 uznaje się za niebędące istotnymi, ESMA zachęca emitentów do wskazania tego faktu i przedstawienia odpowiednich wyjaśnień dotyczących najbardziej znaczących osądów prowadzących do tego wniosku.

Jeżeli emisje z zakresu 3 są istotne, ESMA zaleca, by emitenci zapewnili pełną przejrzystość co do granic zakresów w obliczeniach emisji z zakresu 3, w tym powodów wyłączenia niektórych kategorii z

[57] Zalecenie Komisji (UE) 2023/1425 z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie ułatwienia finansowania transformacji w stronę gospodarki zrównoważonej, s. 20.

[58] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/1818 z dnia 17 lipca 2020 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w odniesieniu do minimalnych norm dotyczących unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego.

[59] ESMA32-63-1385 – Raport – 2022 Corporate reporting enforcement and regulatory activities [„Działalność nadzorcza i regulacyjna w zakresie sprawozdań spółek w 2022 r.”].

obliczeń, a także wpływu ilościowego ich wyłączenia. Jeżeli emisje z zakresu 3 są tylko częściowo ujawniane, ESMA zaleca, by emitenci zapewnili jasność poprzez właściwe oznaczanie ujawnianych wskaźników emisji, aby jasno zasygnalizować częściowy charakter obliczeń emisji z zakresu 3.

ESMA podkreśla potrzebę przejrzystości co do kategorii emisji z zakresu 3, które są zgłaszane zgodnie z metodyką sprawozdawczości[60], której stosowanie deklarują emitenci. W takich przypadkach oczekuje się, że emitenci przekażą informacje dotyczące: (i) tego, czy emisje z zakresu 3 zostały określone w oparciu o szacunki; (ii) odnośnych wielkości emisji objętych tymi szacunkami; oraz (iii) odnośnej metodyki oraz najważniejszych danych wejściowych i założeń.

ESMA zaleca, by wielkości brutto emisji gazów cieplarnianych z zakresu 3 były ujawniane osobno wobec efektu związanego z ewentualnym wykorzystaniem jednostek emisji dwutlenku węgla i innych środków, takich jak usuwanie gazów cieplarnianych lub składowanie gazów cieplarnianych[61]. ESMA podkreśla także znaczenie przekazywania informacji porównawczych z towarzyszeniem wyjaśnień dotyczących czynników napędowych ewolucji w porównaniu do poprzednich lat.

Wreszcie, ESMA zaleca, by emitenci rozważyli przekazywanie dalszych szczegółowych informacji dotyczących dodatkowego rozbicia emisji z zakresu 3 na kategorie, główne obszary działalności lub obszary geograficzne.

SEKCJA 3: POZOSTAŁE KWESTIE

3.1 Alternatywne pomiary wyników (APMs)[62]

ESMA przypomina emitentom, że wytyczne w sprawie APMs mają zastosowanie do pomiarów ujawnianych poza sprawozdaniami finansowymi (np. do sprawozdań z działalności zarządu, ujawnień informacji poufnych lub prospektów), chyba że są określone lub wyszczególnione w obowiązujących przepisach dotyczących sprawozdawczości finansowej. Pytanie i odpowiedź nr 2 oraz pytanie i odpowiedź nr 14, zawarte w dokumencie ESMA pt. Pytania i odpowiedzi dotyczące APMs, powinny pomóc emitentom w określeniu, które pomiary są objęte zakresem stosowania wytycznych.

ESMA podkreśla, że zgodnie z punktem 41 wytycznych dotyczących APMs określenie i obliczenie APM powinno być spójne w czasie. W związku z tym emitenci powinni zachowywać ostrożność przy dokonywaniu korekt dotychczas wykorzystywanych – lub przy wprowadzaniu nowych – APMs, w szczególności w kontekście APMs związanych z umowami ubezpieczenia. W kontekście APMs związanych z tymi umowami emitenci powinni uwzględniać wskazówki zawarte w odpowiedzi na pytanie nr 18 *mutatis mutandis*[63]. ESMA apeluje do emitentów o używanie APMs we wszystkich dokumentach (także tych nieobjętych Wytycznymi), którymi posługują się w swojej komunikacji z inwestorami.

Ponadto ESMA wskazuje, że emitenci poza wypełnianiem innych obowiązków powinni przedstawiać uzgodnienia APMs z najbardziej porównywalną pozycją, sumą cząstkową lub sumą końcową zaprezentowaną w sprawozdaniu finansowym za dany okres, z odrębnym wskazaniem i wyjaśnieniem istotnych uzgodnień. W definicjach należy opisać wszystkie komponenty danego APM, a zatem definicje, w których emitenci odnoszą się tylko do „pozycji jednorazowych" lub „szczególnych" bez odrębnego wskazania, do czego te pozycje się odnoszą, nie są zgodne z Wytycznymi i nie powinny być stosowane[64].

Ponadto ESMA podkreśla, że APMs prezentowane przez emitentów powinny mieć neutralny charakter. W tym kontekście ESMA przypomina, że w pytaniu i odpowiedzi nr 17, zawartych w dokumencie z pytaniami i odpowiedziami, wskazano, że prezentowanie nieobiektywnych APMs skorygowanych tak,

[60] Protokół w sprawie emisji gazów cieplarnianych lub jakakolwiek inna dopuszczana metodologia.
[61] Ramy sprawozdawczości dotyczącej gazów cieplarnianych zakazują dokonywania jakiegokolwiek „unettowienia" emisji. To oznacza, że emisje, których udało się uniknąć, oraz wychwycone, zeskładowane lub skompensowane emisje nie mogą być wykorzystywane do zmniejszenia wielkości emisji danej spółki. Te działania muszą być przedstawione osobno.
[62] ESMA, wytyczne, Wytyczne ESMA w sprawie alternatywnych pomiarów wyników *(APMs)*, z dnia 5 października 2015 r.
[63] ESMA Pytania i odpowiedzi – Wytyczne ESMA w sprawie alternatywnych pomiarów wyników (APMs), 1 kwietnia 2022 r.
[64] ESMA, wytyczne, *Wytyczne w sprawie alternatywnych pomiarów wyników (APMs)*, 5 października 2015 r. (zob. punkt 25 wytycznych w sprawie alternatywnych mierników wyników).

by wyłączyć jednorazowe straty (np. straty z tytułu utraty wartości), lecz włączyć jednorazowe zyski o tym samym charakterze (np. odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości lub dotacji) może stanowić naruszenie zasad określonych w artykułach 4 i 5 Dyrektywy w sprawie przejrzystości i dotyczących rzetelnego obrazu rozwoju i wyników działalności oraz sytuacji emitenta.

3.2 Europejski jednolity format elektroniczny (ang. European Single Electronic Format — ESEF)

ESMA przypomina emitentom, że wszystkie wartości numeryczne zawarte w podstawowych skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych należy znakować przy użyciu elementu taksonomii podstawowej o znaczeniu rachunkowym najbliższym znakowanemu ujawnieniu. Jeżeli żaden odpowiedni element nie jest dostępny, emitent musi utworzyć element taksonomii rozszerzonej. ESMA zachęca emitentów do uważnego czytania i oceniania etykiet elementów, etykiet dokumentacji oraz odniesień do odpowiednich standardów rachunkowości MSSF dotyczących różnych elementów taksonomii zawartych w taksonomii podstawowej w załączniku VI do regulacyjnych standardów technicznych w zakresie jednolitego elektronicznego formatu raportowania[65] w celu ustalenia, czy znaczenie rachunkowe danego elementu taksonomii odpowiada znaczeniu rachunkowemu najbliższemu danemu ujawnieniu. ESMA podkreśla także, że emitenci nie powinni tworzyć elementu taksonomii rozszerzonej, w przypadku gdy istnieje już odpowiedni element w taksonomii podstawowej (załącznik IV do regulacyjnych standardów technicznych w zakresie jednolitego elektronicznego formatu raportowania).

ESMA przypomina emitentom, że celem znakowania (znakowania zbiorowego) informacji dodatkowej jest umożliwienie użytkownikom poruszania się po notach do skonsolidowanych sprawozdań finansowych i łatwego wyciągania właściwych informacji. W tym celu ESMA zwraca uwagę, że informacje wyciągnięte z danego znacznika zbiorowego powinny być czytelne i jasne, nawet jeśli nie został zachowany styl. Podobnie informacje zawarte w tabelach w raporcie w formacie czytelnym dla człowieka powinny być w sposób zrozumiały przypisane w ramach wyciągniętych oznakowanych informacji.

Poza stosowaniem obowiązkowych elementów z załącznika II do regulacyjnych standardów technicznych w zakresie jednolitego elektronicznego formatu raportowania emitenci mogą uzupełnić znakowanie informacji dodatkowej poprzez użycie elementów taksonomii zawartych w załączniku VI regulacyjnych standardów technicznych. Niemniej ESMA przypomina emitentom, że stosowanie tych elementów z załącznika VI do regulacyjnych standardów technicznych w zakresie jednolitego elektronicznego formatu raportowania, nawet, jeśli mają one najbliższe znaczenie rachunkowe, nie ma pierwszeństwa nad stosowaniem obowiązkowych elementów zawartych w załączniku II do tychże regulacyjnych standardów technicznych. Ponadto w rzadkich przypadkach, gdy nie ma odpowiedniego elementu dostępnego w załączniku II ani załączniku VI, emitenci mogą, na zasadzie dobrowolności, znakować noty przez utworzenie elementu rozszerzenia taksonomii i zakotwiczenie tego rozszerzenia.

Na koniec emitentów zachęca się do zapoznania się z aktualizacją Podręcznika sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF[66], który przekazuje dalsze wskazówki co do oczekiwań ESMA związanych z powyższymi oraz dodatkowymi zagadnieniami.

[65] Regulacyjne standardy techniczne dotyczące specyfikacji jednolitego elektronicznego formatu raportowania, wersja skonsolidowana z dnia 19 stycznia 2023 r.
[66] Podręcznik sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF, aktualizacja z sierpnia 2023 r.